

УДК 619:614.95:636.22/.28.084.1

ВПЛИВ САНІТАРНОЇ ЯКОСТІ КОРМІВ НА ПЕРЕБІГ ВАГІТНОСТІ У КОРІВ ТА СТАН НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ

Кривий М.Ф., Франчук Л.О.

Одеський державний аграрний університет

Встановлено, що незадовільна санітарна якість кормів в сухостійний період є однією з причин порушення відтворної здатності корів після родів та погіршення стану новонароджених телят.

Ключові слова: корови, санітарна якість кормів, сухостій, відтворення, телята.

Вступ. Морфологічна зрілість новонароджених телят, їх стійкість до несприятливого впливу навколишнього середовища залежить від стану материнського організму в період вагітності. Тому технологія утримання і годівлі сухостійних корів і телиць має важливе значення, а її порушення знижує продуктивність корів, спричиняє народженню молодняка з низькою резистентністю та схильністю до шлунково-кишкових хвороб [2].

Якщо материнський організм не отримує необхідних речовин для забезпечення росту і розвитку плода або в силу тих чи інших причин не в стані асимілювати їх з кормів, страждає як організм матері, так і плід, порушується його харчування, виникає антенатальна гіпотрофія [1].

Основною причиною розвитку в організмі глибокотільних корів метаболічного ацидозу, диспротеїнемії та ендотоксикозу є недостатня збалансованість раціону годівлі та згодовування недоброякісних кормів. Ендотоксикоз негативно впливає на організм матері та плода, а саме: зумовлює пониження білоксинтезуючої функції печінки, зменшення вмісту альбумінів, накопичення молекул середньої маси, порушення гемопоезу та незадовільний клінічний стан у 14,3-30,0% народжених телят [3].

Метою наших досліджень було визначити санітарну якість кормів, які використовувались для годівлі корів в період сухостою та провести оцінку зрілості отриманих від них телят.

Матеріал та методи досліджень. Матеріалом були сухостійні корови та телята що від них отримані, які належать ДПДГ «ЕБ Дачна» Біляївського району та ФГ Борлак Іванівського району Одеської області.

Матеріалом дослідження були концентровані і об'ємисті корми промислового та місцевого виробництва, які застосовували для годівлі великої рогатої худоби господарств.

Визначення загального бактеріального забруднення концентрованих і об'ємистих кормів буде проведено шляхом висіву на м'ясо-пептонний агар (МПА).

Титр бактерій групи кишкової палички (БГКП) визначений з використанням спеціального диференційно-діагностичного середовища Ендо.

Виявлення мікроскопічних грибів проведено шляхом висіву у поживні середовища сусло агару і агару Чапека з наступною ідентифікацією та підрахунком фактичної кількості спор мікроміцетів у 1 г корму.

У корів визначали тривалість сервіс та міжотельного періоду, час відділення посліду, індекс осіменіння, заплідненість після першого осіменіння, вихід телят на 100 корів.

Результати дослідження.

Встановлено, що показники відтворення корів у дослідних господарствах мали суттєву різницю. Результати викладено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Показники відтворення у корів дослідних господарств

Показник	Назва господарства		
	Нормативні показники	ФГ Борлак	ДПДГ ЕБ «Дачна»
Кількість тварин, голів	-	70	180
Тривалість сервіс-періоду, діб	До 80	166±12	162±10
Тривалість міжотельного періоду, діб	315	428±23	448±19
Виділення посліду, год	До 6	5,5±0,4	8,7±0,6
Індекс осіменіння	1	1,3	2,0
Заплідненість після першого осіменіння, %	Не менше 50	71,4	50,0
Вихід телят на 100 корів	100-110	84,2	67,2
Всього отримано телят, голів	-	59	121
В тому числі з ознаками гіпотрофії, гол./%.	-	3 / 5,0	24 / 19,8

Тривалість сервіс-періоду за норми в 80 діб в ФГ Борлак він складав 166±12 діб і в ДПДГ ЕБ «Дачна»- 162±10 діб. Тривалість міжотельного періоду, у корів що належать ФГ Борлак 428±23 та ДПДГ ЕБ «Дачна» 448±19 діб. Виділення посліду, ФГ Борлак 5,5±0,4 годин, ДПДГ ЕБ «Дачна» 8,7±0,6. Індекс осіменіння склав ФГ Борлак 1,3 а в ДПДГ ЕБ «Дачна» 2,0. Заплідненість після першого осіменіння, ФГ Борлак 71,4%, ДПДГ ЕБ «Дачна» 50,0. Вихід телят на 100 корів: 84,2 ФГ Борлак та 67,2 ДПДГ ЕБ «Дачна». Всього отримано телят, ФГ Борлак 59, ДПДГ ЕБ «Дачна» 121 голову. В тому числі з ознаками гіпотрофії, гол./%. 3 / 5,0 ФГ Борлак ДПДГ ЕБ «Дачна» 24 / 19,8.

Отримані результати досліджень корів викладено в таблиці 2.

Таблиця 2.

Результати мікробіологічних досліджень концентрованих і грубих кормів

№ п/п	Найменування	Загальна бактеріальна забрудненість, тис/г	Мікроскопічні гриби, тис/г	Титр БГКП
Максимально допустимі рівні показників		не більше 5×10^5	не більше 5×10^4	не більше 3
ДПДГ ЕБ «Дачне»				
1	Ячмінь	$3,5 \times 10^5$	$1,65 \times 10^4$	2
2	Дерт'я ячмінна	$3,9 \times 10^5$	-	2
3	Пшениця	$2,9 \times 10^5$	-	1
4	Висівки пшеничні	$3,0 \times 10^5$	$0,95 \times 10^4$	1
5	Солома пшенична	$9,5 \times 10^5$	$13,25 \times 10^4$	3
6	Сіно	$6,3 \times 10^5$	$16,5 \times 10^4$	3
ФГ Борлак				
7	Ячмінь	$4,5 \times 10^5$	$0,82 \times 10^4$	3
8	Дерт'я ячмінна	$4,8 \times 10^5$	-	3
9	Ячмінь екструдований	$2,5 \times 10^5$	-	1
10	Висівки пшеничні	$2,25 \times 10^5$	$0,72 \times 10^4$	2
11	Солома пшенична	$18,7 \times 10^5$	$11,25 \times 10^4$	3
12	Сіно	$15,5 \times 10^5$	$10,5 \times 10^4$	3

Бактеріальна забрудненість концентрованих кормів виявилось найвищою у пробах ячменю та дерті ячмінної з фермерського господарства (ячмінь – $4,5 \times 10^5$ тис./г, дерть – $4,8 \times 10^5$ тис./г), а титр БГКП склав 3. Натомість, у спеціалізованому господарстві бактеріальне забруднення даних зернопродуктів виявилось меншим – ячменю ($3,5 \times 10^5$ тис./г, титр БГКП – 2), ячмінної дерті ($3,9 \times 10^5$ тис./г, титр БГКП – 2).

Титр БГКП був мінімальним (1) у зразках пшеничних висівок і пшениці з ДПДГ «ЕБ Дачне» та екструдованого ячменя з фермерського господарства. Крім того, загальна бактеріальна забрудненість даних зразків зернопродуктів також виявилась невисокою та становила відповідно: $3,0 \times 10^5$ тис./г; $2,9 \times 10^5$ тис./г; $2,5 \times 10^5$ тис./г. Мінімальною загальною бактеріальною забрудненістю виявилась у пшеничних висівках з фермерського господарства – $2,25 \times 10^5$ тис./г; титр БГКП – 2.

Чисельність мікобіоти у ячмені з фермерського і спеціалізованого господарств знаходилась в межах $0,82 \times 10^4$ – $1,65 \times 10^4$ спор у 1 г корму. Мінімальні значення рівня мікобіоти відмічено у зразках пшеничних висівок – $0,72 \times 10^4$ і $0,95 \times 10^4$ спор у 1 г корму з фермерського господарства та ДПДГ «ЕБ Дачне».

Таким чином, за мікробіологічними дослідженнями солома, сіно зі спеціалізованого господарства ДПДГ «ЕБ Дачне» та ячмінь і солома з фермерського господарства із-за наявності мікроміцетів *Fusarium oxysporum*, а також внаслідок не допустимого ступеня контамінації мікроміцетами (вище $5,0 \times 10^4$ спор у 1 г корму) і бактеріями (вище 5×10^5), не рекомендуються

застосовувати для згодовування, особливо молодняку, тільним і лактуючим тваринам.

Висновки.

1. В досліджуваних господарствах показники відтворення суттєво різнилися. У корів ДПДГ «ЕБ Дачна» відмічали зростання тривалості міжотельного періоду до 448 ± 19 діб, послід відділявся в середньому через $8,7 \pm 0,6$ години, на одне запліднення витрачали 2 осіменіння. Відповідно телят отримано 67,8 на 100 корів з рівнем гіпотрофіків 19,8%.

2. Бактеріально-мікологічна контамінація виявилась найвищою у пробах соломи і сіна. Максимальні показники загальної бактеріальної забрудненості виявлено у соломі і сіні з присадибного господарства – $18,7 \times 10^5$ і $15,5 \times 10^5$ тис./г, тоді як чисельність мікроскопічних грибів була найбільшою в пробах соломи і сіна зі спеціалізованого господарства – відповідно $13,25 \times 10^4$ і $16,5 \times 10^4$ спор у 1 г корму.

3. Ймовірною причиною порушення відтворної здатності та погіршення стану новонароджених телят є незадовільна санітарна якість кормів за мікробіологічними показниками.

Список літератури.

1. Демидчик Л. Г. Как получить здорового теленка / Л. Г. Демидчик // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2005. - №1. – С. 28-31.
2. Кондрахін І. Вплив раціонів сухостійних корів на імунний статус новонароджених телят та їх стійкість до диспепсії / І. Кондрахін, К. Кунська // Ветеринарна медицина України. – 2005. - №5. – С.14-15.
3. Кудла Ю.І. Сухостійний період у корів, рівень ендотоксикозу та ефективність превентивної терапії / Юрій Ігорович Кудла // автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата вет. наук 16.00.07 – ветеринарне акушерство. Львів – 2008. – 23 с.

Влияние санитарного качества кормов на течение беременности у коров и состояние новорождённых телят. Кривой Н.Ф., Франчук Л.А.

Установлено, что неудовлетворительное санитарное качество кормов в сухостойный период является одной из причин нарушения воспроизводительной способности коров и ухудшения состояния новорожденных телят.

Ключевые слова: коровы, санитарное качество кормов, сухостой, воспроизводство, телята.

Effect of sanitary feed quality on pregnancy in cows state and newborn calves

Krivoy M.F., Franchuk L.O.

Found that poor sanitary quality forage in the dry period is one of the causes of the violation reproductive capacity of cows after birth and deterioration of newborn calves.

Keywords: cows, sanitary quality feed, deadwood, reproduction, calves.